

Gödsling med svavel, fosfor, kalium och bor till åkerböna

SAMMANFATTNING

Under 2013 fick vi inga tydliga effekter av gödsling med svavel, fosfor, kalium eller bor till åkerböna. 30 kg N i samband med sådd gav på två platser en skördesänkning.

Inledning

Odlingsarealen med åkerböna fortsätter att växa i Sverige och 2013 var bönaarealen på knappt 18 000 hektar, vilket är mer än arealen till ärtor. En snabb ökning från 2006 då bara drygt 6 000 hektar odlades med åkerböna. Samtidigt har ärtarealen stått stilla på ca 15 000 ha. Bakgrunden till gödslingsrekommendationer i åkerböna kan betraktas som tämligen osäker – särskilt med tanke på att skördenivån har stigit snabbt.

Bortförseln av kväve och svavel är i nivå med en hög veteskörd. Kvävet fixeras men svavel måste tas från marken. Ändå gödglas det i liten omfattning med svavel till åkerböna. Däremot sker en allmän svavelgödsling till övriga grödor vilket kan komma åkerböna till viss del kommande år. Vi har emellertid inga försöksunderlag som stödjer att det finns ett behov av svavelgödsling i böna. P- och PK-gödselmedlen innehåller dock en hel del svavel. Enligt litteraturen för åkerböna bort cirka tre kilo P och tio kilo K per ton skörd.

Kaliumrekommendationen till åkerböna är hög på grund av att bortförseln är större än för stråsäd. Brist på molybden, bor, mangan och magnesium kan förekomma i ärtor och böna.

Även om åkerbönan inte har en så stor odlingsareal så är det intressant att undersöka det i och med målsättningen att öka den inhemska proteinproduktionen. För att förbättra underlaget för våra rekommendationer startades en serie med fyra försök över Mellan-sverige år 2013. Försöken har finansierats av SLF och de regionala försöksregionerna.

Försöksplan och resultat 2013

Fosfor och kalium har kombisätts, medan svavel i form av Kieserit och kväve som kalksalpeter bredspriddes i samband med sådd. Fosfortalen har varierat från klass II till IV, medan kaliumnivån har legat på klass III till IV. Jordarten har varierat från lättlera till styv lera. CV för skörd var mellan 5 och 7. Varken svaveltillförsel eller fosfor- och kaliumgödsling hade någon effekt på skörden. Bor påverkade inte heller. Däremot ser man att kvävegödsling har på två platser gett en skördesänkning och en ökad tusenkornvikt. Det är tvärt emot resultaten i försök med kvävegödsling till ärtor, där kvävegödsling gav en liten skördeökning. Serien fortsätter kommande år.

Tabell 1. Gödsling till åkerbönor, L3-3101. Fyra försök i Mellansverige 2013

Led	Svavel kg/ha	Fosfor kg/ha	Kalium kg/ha	Kväve kg/ha	Bor kg/ha	Skörd kg/ha	TKV g	N-skörd
1. Ogödslat						4548	450	171
2. Kieserit	20					4452	442	168
3. Kieserit + P20	20	20				4521	451	169
4. Kieserit + PK 11-21	20	20	38			4553	450	173
5. Kieserit + PK 11-21+K50	20	20	76			4560	452	172
6. Kieserit + PK 11-21+ Ks	20	20	38	30		4290	467	164
7. PK 11-21	2	20	38			4645	459	178
8. Kieserit + PK 11-21+ B	20	20	38		0,5	4631	463	174
LSD						223	NS	10,8

Bild från Elisgården, Vara.